

Centar za mir, nenasilje i ljudska prava

Pjesma Mira

Pjesma Mira

Dani kulture mira

Osijek, srpanj 1997.

Centar za mir, nenasilje i ljudska prava

PORUKA MIRA

I danas je MIR, nažalost, kao što kaže Spengler, samo KRATKI PREDAH IZMEĐU DVA RATA. Rat kao neprirodno i nemoguće stanje među ljudima potresa svijet. Rat kao stanje u kojem jedni ne razumiju govor drugih. Rat kao stanje u kojem čovjek čini drugima ono što ne želi da drugi čine njemu.

MIR je stoga i danas najstarija, iskonska želja čovječanstva. Zimzelena žudnja poput višestoljetne maslinove grančice. Ali isto tako i krhka kao grančica masline. Lomi se još od helenizma i pokušaja Hiang-Siua iz 535. godine da u Kini osnuje Ligu za mir.

A ljudi uporno zaboravljaju učiniti ono što je jedino moguće u želji za mirom. Posežu za onim neprirodnim i najgorim: smisle rat, tobože zbog toga da zaštite i steknu mir; tada uspostavljaju mirovna vijeća i potpisuju mirovne ugovore da bi u isto vrijeme smišljali suvremenija ubojita oružja kojima navodno moraju osigurati demilitarizaciju iz potpisanih mirovnih ugovora. Zapravo se, bez ikakve logike i neprestance vrte u istom krugu jer posve na ratnički način, kao i na stranicama Biblije, razmišljaju o miru.

A mir je duhovni rast, duhovni let, prvenstveno POJEDINCA; potom tek može biti duhovni rast obitelji i čitavog naroda, te kao krajnji doseg: općeljudski rast.

Čovječanstvo, dakle, uporno zaboravlja uvažiti najprirodniju činjenicu: da je MIR JEDINO DOBRO koje je u rukama svakog pojedinca. Mir gradi svaki pojedinac tako da umjesto stisnute pesnice pruži drugome ruku s raširenim dlanom, da razumije govor drugoga, i ne dozvoli nikada i nikome da čavlima i na trenutak zakuca vrata u njegovo srce.

Dosegnimo to prirodno stanje svakog pojedinca već danas u našem Podunavlju. Ne u ime Opće deklaracije o pravima čovjeka, već u ime jedino prirodnog i jedino mogućeg zakona života koji priznaje samo dostojanstvo i sreću svih kao definiciju mira.

dr. Zlatko Kramarić

Izdavač: Centar za mir, nenasilje i ljudska prava
Za izdavača: Katarina Kruhonja
Urednik: Zlatko Petrović
Oblikovanje: Davorin Palijan Kaleidoskop
Tisak: Bogentis

CIP - Katalogizacija u publikaciji
Gradska i sveučilišna knjižnica Osijek

UDK 886.2-1

PJESMA mira / <urednik Zlatko Petrović>. - Osijek : Centar za mir, nenasilje i ljudska prava, 1998. - 35 str. ; 21 cm

Prema predgovoru, zbirka nastala u okviru manifestacije Dani kulture mira održanih u Osijeku, srpanj, 1997. - Str. 5: Poruka mira / Zlatko Kramarić

ISBN 953-97479-0-2

PROGNANE PTICE BARANJSKE

Marija Suk

Prognane ptice baranjske
kući se vraćaju
slomljena krila su zarasla
a bol je ostala.

Ranjene ptice baranjske
u jatu pjevaju
nebo su krilima pokrile
u gnijezda putuju.

Pjevaju ptice baranjske
molitvu povratka
kroz nebo ječe glasovi
ko pjesma hodočasnika.

Cijeli svijet su preletjele
al' nigdje na svijetu tom
ne leže kosti djedova
i dragi baranjski dom.

Baranjske ptice pjevaju
i mole cijeli svijet
ako u gnijezdo ne slete
u letu će umrijet'.

STANI PRED OVO DIJETE

MI, DJECA

Anto Gardaš

Mi, djeca:

Molimo
sve one koji se bore
da se o miru dogovore!
Neka se ratno stanje
spriječi
pomoću dobre volje
i riječi!

Mi, djeca:

Molimo vojnike
da stave plombe
na topove
i bombe
pa neka vatrom iz granata
krenu u borbu protiv - rata!

Mi, djeca:

Molimo časnike
da mjesto sjajnih epoleta
stave na junačka ramena
po dva-tri cvijeta!

Mi, djeca:

Molimo
one koji oružje prave
da sve strojeve zaustave
i da ubuduće svi rade
na proizvodnji čokolade!

ČUVAJTE MIR

Vladislav M. Galović

Ne počinjite rat!
Zbog vašega rata nikada nisam rekao TATA.
Ne počinjite rat!

Volite dječji lik
čujte ljudski krik i šapat
Ljudi su isti i jednako život ljube.
Ako su čisti.

A idealisti
što zbog ideje prave aleje
Na groblju

A demokrati
što u ime demokracije iz saksije
uništavaju nacije zbog svoje partije
Da li su čisti?

Zbog vašega rata nikada nisam rekao TATA.
Čuvajte mir!

I vi bolesni od hysterije
I vi silni od imperije
Ne počinjite rat!
Volite dječji lik
Čujte ljudski krik i šapat
Čuvajte mir!

I vi iz džamija
I vi iz katedrala
I vi iz ostalih hramova
Ako ste čisti
Bog vam je isti, Bog vam je isti.
Ako ste čisti.

Zbog vašeg rata, nikada nisam rekao TATA.
Nikada nisam rekao TATA.
Zbog vašeg rata.

PJESMA PROTIV RATA

Anto Gardaš

Ljubav će biti jača
od mača
i korbača!

Ljubav će biti jača
od svakog
napadača.

Vojniče, pucaj sa sto granata
u srce
svakoga rata!

Dosta nam je olova,
ljudske patnje
i bolova!

Dajte nam
čistog neba,
dajte nam
smijeha i hljeba,

Dajte nam
ruha i kruha.
Ljubav će biti jača
od mača
i korbača!

Ljubav će biti jača
od svakog
napadača!

Nećemo crno sjeme
pod tjeme!

Ne damo da uvijek padne
na one jadne
i gladne.

Od Grčke
i staroga Rima
kao plima,
stoljećima,
vojske idu,
ruše,
pale...

Generale!
Generale!
Generale!

Zaustavi
sve tenkove
i topove
i rakete
pa stani
pred ovo
dijete!

Pogledaj ga,
moj ratniče!
Tek mu
prvi
zubić
niče...

ČEMU ĆE SLUŽITI TATA POSLIJE RATA

Zdenka Leko

tata će biti tu zbog rime
da cijepa drva kad su zime
da vuče sanjke
plati struju

i kupi mi mačka

za ostalo ću se pobrinut sam
čim svane novi dan

RAZGOVOR PRED SAN

Mirna Grbec

Uz dobre riječi
opet ispraćamo dan.
Uvijek nešto lijepo ispričaš pred san.

Otkrit ću ti tajnu -
života to je bit:
iz svakog srca
zlatna pruža nam se nit.

I - teče polagano,
k'o zraka sunca sja.
Na jednoj strani ti si,
na drugoj strani - tu sam ja.
Jer, čovjek nije otok,
na svijetu nije sam
i najveća je sreća
kad srce drugom dam.

Ja vjerujem u ljude,
u to - da nisu zli.
Cijeloga života
želim ljubav učiti.
Pamtim dobre riječi,
čuvam sunca trak
za putokaz u tami,
za dobre volje znak.

K'o molitvu
od srca zaželjet ću pred san:

nek' sutra cijelom svijetu
u suncu svane dan.

MOLITVA
ZA MIR

TRAŽEĆI MIR

Vesna Marelja

Zaboravljena u vremenu,
zgusnuta u sjećanju,
kroz neprozirni veo
ona gleda jauk, plač,
nerazumnost, očaj,
sjedeći zanesena mislima
tek kroz usta ponekad
prožubori:

"Mir, Mir,
o Bože, koliko li nam
samo treba Mir,
u domovima,
u sjećanjima,
u radostima...
Gdje pronaći Mir,
kako pomiriti se
i pomiriti
sa svim što je
prošlo i sa svim
što ima tek doći...
O Bože, daj mi snage
da progledam, da shvatim,
da okušam se u strpljenju,
da svladam
i bijeg i očaj
i ovaj nemir
koji vlada i pustoši
u meni...
O Bože..."

I tako žuboreći za sebe
ona moli,
moli za sve nas,

za naš Mir,
za pomirenje samog
sa samim sobom.
Jednog dana
kada svi mi
budemo tražili i
pronašli svoj mir
svi ratovi će prestati
sva bol nestati,
sva oružja utihnuti,
sav se očaj izliti...
onoga dana kada
svi mi u sebi
pronađemo svoj
Mir..

MIROTVORNI PSALAM

Tea Gikić

Nečijom zaslugom ili krivnjom
slijedovi pobrkanih činjenica
u strašnu zabludu stavljaju
sve prave veze među ljudima.
Sitan je zavrtanj i tehnički,
moćno gospodarenje sudbinom
koje nas spletkama slama
ili čini sigurnim tvorcima spomenika.
Svaka se priča o miru
smješta u bezumlje rata.
U patnju ljubičastu i oduljenu
kroz razne ustroje i režime.
Do mira stižu tek skrušeni.
Mirotvorni izostavljajući odmazde
koji ne nadoknađuju pohlepu
i svojim napasnim ludilom
ne skrnave mjesne svetinje
i ne pale logorske vatre
kad je za to zgodan,
vjetrovit trenutak.

Pljuske i milovanja.

Raščlamba duhovnog prokletstva
na koncu zapamćenih stoljeća.

MIR SVOJ DAJEM

Damir Cvenić

Nešto duboko u meni tinja
iskra u duši s kojom sam rođen
ljudi su moja braća po duši
kako da ne ljubim
onog što srce moje ima

Djeca smo mira, tišine i moći
tajnim nitima povezani s nebom
zvijezde sve, ta divna sunca
vode nas kući, vode nas kući

Mir svoj dajem i oprost sa križa
Mir svoj dajem i krvnika ljubim
jer braća smo po duši
i u istoj smo kući.

Sve je oprošteno i prošlo i buduće
neka uvijek mir bude s vama
Mir, Mir, Mir
Moja ljubav za sve je veća.

MIR - BOGOM DAN

Melita Bulić

Tamo gdje uspavane sunčeve zrake
Ljube zemljino pospano lice,
Mirno su spavale godine naše!
Kad postadosmo prognanice!
... Jer otišao je, izbljedio
Mir u našim mladim snovima
I pustio mjesta zlobi i kobi,
i krvi, i suzi, i bolima.

Nedorečeno je ostalo sve To
Što sudbina naša je htjela
I klonila se, ili se borila
jer drugo nije umjela.
Ranjeni tuđim bolesnim grijehom,
Slušasmo molitve i vapaj domu.
Bijasmo gladni slobode i žedni mira,
Ali još uvijek vjerni domu svomu!

Dok bili smo nevina, božja djeca,
Nedorasla još, neproživljena,
Rekoše ljudi da mirna duša
Od Boga biva izmoljena.
I tko nam Je uze?
Tko otkida latice s našeg cvijeta?
Tko ružnom riječju uzima tuđi život,
A nama oduze naš dio svijeta?

Zato sklopite dlanove grješne
I kleknite za oprost na koljena
Da bi vam pokora ljudskija bila,
A sudbina ponovno izmoljena.

... Jer mir u dječjoj igri počiva,

Nevine njegove, drage su niti,
I mirno majka poklanja ljubav
Kad želi djetesce pokriti.
U rijeci mirna voda još teče,
Zelena tiho treperi trava.
Mir tražimo, želimo, dajmo
Da ne bi postao dio zaborava.

Na stjenkama vena mirnoće šuti,
I mirno čedo svoj sanja san.
Želite ga, ljubite i živite s njim,
Jer mir nam je od Boga dan!

GROMOGLASNO
PJEVAJMO
MIRU

GDJE ĆEMO PRONAĆI MIR

Željka Tolić - Majstorović

ako uistinu
želimo mijenjati svijet
krenimo odmah
i to od sebe.
mir nije tamo negdje
beskrajno daleko
već tu, blizu,
unutar nas.
Ispunimo prazninu ljepotom
naučimo voljeti bližnjega
pustimo svjetlost
u naše živote
jer naš mir
(a i naš nemir)
stanuje tu,
unutar nas.

HIMNA MIRU

Vesna Marelja

Ja pjevat ću pjesmu,
pjesmu o Miru!

Zaglušit ću njome
sve podmukle protone,
sve topove,
sve eksplozije, sve
oružje ovoga svijeta...

Ja pjevat ću pjesmu,
pjesmu o Miru!

I žalosnoj ucviljenoj majci,
i uplakanom djetetu
pred spavanje...

Ja pjevat ću pjesmu,
pjesmu Miru.

I cijelom svijetu,
i svim političarima,
i svim vlastodržcima
ja pjevat ću
da zaglušim sve,
sve, ja pjevat ću:

Neka vlada Mir.
neka vlada Mir,
nad svim, nad svim,
neka vlada mir
na cijelom našem planetu.

I neka si međusobno
ruku pruže
svi,
i crni i bijeli
i žuti i mali
i veliki...
svi...
svi...

Neka vlada Mir,
neka vlada Mir
na ovom našem
planetu.
Pjevat ću gromoglasno
tu pjesmu o Miru,
i dođi, prijatelju
poznati i nepoznati i
ti,
pridruži mi se...
i pjevajmo zajedno
pjesmu o Miru,
i zaglušimo njome
sve, sve oružje ovog
jadnog napaćenog
planeta...

Pjevajmo pjesmu,
pjesmu o Miru...
Neka vlada Mir,
neka vlada Mir,
nad svim, nad svim,
neka vlada Mir
na cijelom našem planetu.

ČOVJEK - ČOVJEKU - ČOVJEK

Marija Suk

Čovjek - čovjeku - ČOVJEK
kad bi tako bilo
ne bi svježih grobova
i okrutnog rata bilo

čovjek - čovjeku - PRIJATELJ
ne bi gladnih bilo
dijelio bi se zalogaj
i svima bi dosta bilo

čovjek - čovjeku - LJUBAV
usamljenih ne bi bilo
ni ostavljene djece
što traže meko krilo

čovjek - čovjeku - RIJEČ
ubijenih i zarobljenih ne bi bilo
riječ bi ljubavlju svijetlila
i sreću ljudima dijelila

PJESMA MIRU

Lujo Medvidović

Miriše modri različak,
polja se žitom smiješe,
a Dunav - pastir oblaka -
širokim šorom pleše.

Mir je donijela duga
pred bljeskom tama ode
i spaja srce i nebo
sa željom lete rode.

U ljubavi i vjeri
golub se bijeli budi,
na svakom dlanu gnijezdo
na stazi pjesme ljudi.

Život je samo zanos -
uče najbolja znanja,
a sreću, mir i dobro,
nek Naša lijepa sanja.

POGOVOR

Ova je knjižica pjesama znak zahvalnosti koju iskazujemo svim autorima koji su se odazvali na javni natječaj, kojim je Centar za mir, nenasilje i ljudska prava Osijek pozvao pjesnike, građane, studente i učenike našeg kraja da pjesmom mira/miru obogate već tradicionalnu manifestaciju, *Dane kulture mira*.

Osnovna je zamisao *Dana kulture mira* kroz različita javna događanja zblížiti pojedince i grupacije koje s predanošću grade mir u sebi i u svojoj zajednici: od građana i mirovnih aktivista, djece, mladeži i umjetnika - do institucija, vjerskih zajednica i političkih struktura. Događanja tijekom *Dana kulture mira* trebala bi osvijestiti već učinjeno, posredovati nadu i potaknuti daljnja zalaganja za mir.

Upravo se to i dogodilo, kada je cijeli niz autora pokazao da, unatoč i usred tegobne poratne situacije, promišlja i pjeva miru, koji je tu među nama.

Neke su od objavljenih pjesama izvedene (uglazbljene ili neuglazbljene) prigodom svečanog otvaranja *Dana kulture mira*, 5. srpnja 1997. Uvjereni da pjesnička riječ pridonosi širenju kulture mira, najbolje od njih poklanjamo putem ove zbirke ovom vremenu i našem gradu.

Urednik

KAZALO

PROSLOV - Dr. Zlatko Kramarić	5
Marija Suk: PROGANE PTICE BARANJSKE	7

STANI PRED OVO DIJETE

Anto Gardaš: MI, DJECA	11
Vladislav M. Galović: ČUVAJTE MIR	12
Anto Gardaš: PJESMA PROTIV RATA	13
Zdenka Leko: ČEMU ĆE SLUŽITI TATA POSLIJE RATA	14
Mirna Grbec: RAZGOVOR PRED SAN	15

MOLITVA ZA MIR

Vesna Marelja: TRAŽEĆI MIR	18
Tea Gikić: MIROTVORNI PSALAM	20
Damir Cveniće: MIR SVOJ DAJEM	21
Melita Bulić: MIR - BOGOM DAN	22

GROMOGLASNO PJEVAJMO MIRU

Željka Tolić - Majstorović: GDJE ĆEMO PRONAĆI MIR	27
Vesna Marelja: HIMNA MIRU	28
Marija Suk: ČOVJEK - ČOVJEKU - ČOVJEK	30
Lujo Medvidović: PJESMA MIRU	31

POGOVOR

